STICUSA
KNIPSELKRANT 213

De Beurs Maandag 22 Augustus 1988

EXPO JEUGDIGE SCHILDERS

ORANJESTAD--Twee talentvolle jeugdige Arubaanse schilders, Danilo Geerman en Ephraim Britten zullen ingaande vrijdag 26 augustus in de zaal van Biblioteca Nacional verschillende van hun werken exposeren. Zowel Geerman als Britten hebben sedert september 1986 les van Maritza Duarte van het Venezolaanse Instituut voor Cultuur en Samenwerking.

Beide exposeerden reeds in november 1986: populaire kunst. In november 1987 werden hun werken geëxposeerd in verband met het bezoek aan Aruba van de Venezolaanse president Dr. Jaime Lusinchi. De expositie voor populaire kunst gehouden in diezelfde maand leverde een eerste prijs voor Ephraim Britten en een derde prijs voor Danilo Geerman op.

De opening a.s. vrijdag om 5.30 uur zal geschieden door Maritza Duarte, die evenals Lucia Kelly het woord zal voeren. Kelly is coordinatrice van de Stichting Osticeba welke stichting medewerking heeft verleend voor het organiseren van de expositie.

De expositie duurt van 26 augustus tot 2 september en is te bewonderen gedurende de openingstijden van de Bibliotheek. Een speciale uitnodiging gaat naar de jeugd om te komen zien tot wat hun leeftijdsgenoten in staat zijn.

De Beurs Donderdag 25 Augustus 1988

OPENING PAPIAMENTU-SCHOOL YERBA SEKU

WILLEMSTAD - Yerba Seku (Richard Hooi) en gezelschap organiseren op zondag 28 augustus de eerste "Papiamentu-ochtend". Gedeputeerde Ricardo Isebia zal tijdens de ceremonie niet alleen de officiele opening van de Papiamentu school, maar ook de opening van de Papiamentu-winkel verrichten. Hierna volgt een rede van Enrique Muller inzake de waarde van de kennis van de moedertaal. Yerba Seku zal de ochtend besluiten met drie liederen over papiamentu terwijl de aanwezigen kunnen genieten van een heel bijzonder drankje ("zjampana krioyo"). Een en ander vindt plaats in het blindencentrum aan de Corrieweg 16 van half 10 tot half 12 's ochtends.

Yerba Seku is voormalig schoolhoofd. Naast dichter en zanger is hij ook politicus en de grote motor achter de politieke beweging Papu, die grotere zelfstandigheid en zelfs onafhankelijkheid van de Antillen voorstaat. Hooi heeft onlangs voor wachtgeld geopteerd en is met een Papiamentu-school begonnen.

Naast het geven van lessen, houdt hij zich ook bezig met het opstellen van Papiamentu teksten voor reclame en publiciteitsdoeleinden terwijl Hooi en zijn gezelschap ook vertaalwerk doen. Het adres van de Papiamentuschool is Kaya Piedra Presioso 46, telefoon: 89915.

De Beurs
Dinsdag 23 Augustus 1988

WILLEMSTAD -- Op 22 augustus j.l. werden van twee, voor de Nederlandse Antillen interessante boeken, de eerste exemplaren aangeboden aan de Gouverneur, Dr. R.A. Römer. Het eerste boek is "Flowers of Sint Martin, the 19th Century watercolours of westindian plants by Hendrik van Rijgersma," een uitgave van vijftig aquarellen van bloemen en planten die de gouvernementsarts Rijgersma in 1968 op St. Maarten maakte. Het boek is samengesteld en bewerkt door Dr. Henry E. Coomans en Maritza Coomans -Eustatia. Gouverneur Römer schreef het voorwoord en de Gezaghebber van St. Maarten, Mr. Ralph Richardson, de inleiding

Het tweede boek, "Marine Gastropods from Curacao, Aruba and Bonaire", is een verslag van een onderzoek naar zeeslakken die bij de ABC-eilanden voorkomen, waaruit o.a. blijkt dat er wel zevenhonderd verschillende soorten voorkomen waarvan zeventig soorten nog niet eerder door de zoölogische wetenschap waren ontdekt. Dit boek is geschreven door Kees M. de Jong en Dr. Henry E. Coomans in samenwerking met frère Frederiks Verberne. Beide boeken zijn gesubsidieerd door de Stichting Culturele Samenwerking (STICUSA) en zijn vanaf heden verkrijgbaar. Op de foto v.l.n.r. Dr. H.E. Coomans, mw. M. Coomans-Eustatia, Gouverneur Römer en mw. J. C.I. Römer-de Vreese.

DE BEURS Donderdag 25 Augustus 1988

TAL VAN PERSONEN WOONT HULDIGING VAN LOLITA BIJ

ORANJESTAD -- Een grote groep vrienden, kennissen en familieleden kwam dinsdagavond op de Promenade van San Nicolaas bijeen om de huldiging mee te maken van dichteres Lolita Euson. Zoals bekend heeft Lolita de Golden Poem Award gewonnen van Californie, Amerika.

Dinsdagavond werd o.a. het woord gevoerd door Drs. Pancho Geerman van Unoca, die bewondering uitte voor de werken van Lolita. Haar werken zijn in boekvorm uitgebracht en een exemplaar hiervan werd door Pancho Geerman aan Lolita uitgereikt. Volgens Geerman kan men ruim een jaar geleden op het idee de werken van Lolita te binden.

"Lolita heeft veel van zichzelf aan Aruba gegeven, evenals veel van onze ouders. Wij moeten ons trots voelen dat mensen uit andere landen zoveel weten te geven en zodoende bijdragen aan onze cultuurvorming." Ik weet niet hoe ik mijn gevoelens moet uitspreken, wel ben ik zeer trots hier te staan en te weten dat mensen tevreden zijn met hetgeen ik gepresteerd heb. Dit heb ik allemaal ter ere van mijn geboorteland St. Eustatius en van mijn tehuis Aruba gedaan", verklaarde Lolita Euson.

Alhoewel zij zeer verheugd was met de aanwezigheid van bijna al haar kinderen en van familieleden en kennissen, vond zij het jammer dat haar zoon, de zanger Julio Euson op dit moment niet aanwezig kon zijn.

Zij declameerde vervolgens een gedicht welke als inhoud heeft het belang om mensen te eren en huldigen terwijl zij nog levend zijn. De minister Henny Eman, Mito Croes, Watty Vos en Armand Engelbrecht woonden de huldiging bij. Aan Eman en Croes overhandigde Lolita een exemplaar van de bundel van haar werken. De Minister president had lovende woorden voor Lolita Euson evenals minister Croes, die opmerkte het jammer te vinden dat verschillende schrijvers en dichters op Aruba niet zorgen dat hun werken gepubliceerd worden. Ruben Odor schrijver van Luz y Sombra werd eveneens gehuldigd, Dank zij Charuba heeft Odor zijn werken kunnen publiceren.

De Beurs Zaterdag 27 Augustus 1988

Onderzoek naar beeld vrouw in papiaments spreekwoorden

WILLEMSTAD -- Van 23 augustus tot 5 september is Prof. dr. Mineke Schipper op bezoek op Curacao om samen met Drs. Marta Dijkhoff, werkzaam op het ILA (Dept. van Onderwijs), te werken aan een projekt getiteld "Vrouwen en Spreekwoorden."

Prof. dr. Schipper doceert bij de Vakgroep Interkulturele Literatuur-wetenschappen van de vrije Universiteit van Amsterdam.

Op het terrein van spreekwoorden heeft zij in 1984 het boek "Ongehoorde Woorden" gepubliceerd waarin de rol van vrouwen in de Arabische wereld, Azie en het Caribisch gebied behandeld wordt.

Tijdens haar verblijf op Curacao zal zij samen met Drs. Dijkhoff onderzoek doen naar het beeld van de vrouw in Papiamentse spreekwoorden, de rollen die haar toebedeeld worden in spreekwoorden en hoe zij mede hierdoor gezien wordt in onze samenleving.

Drs.Dijkhoff heeft in de loop der tijd een grote hoeveelheid spreekwoorden verzameld en hieruit zo'n 100 spreekwoorden geselekteerd die op de een of andere manier naar vrouwen verwijzen, als een mogelijke eerste klassifikatie van het totaal.

Prof. dr. Schipper en Drs. Dijkhoff zullen ook van gedachte wisselen met schrijfsters en andere vrouwen die op literair gebied werkzaam zijn.

Prof. dr. Schipper houdt zich behalve met orale literatuur en spreekwoorden ook bezig met Afrikaanse literatuur waarover zij talloze boeken en artikelen heeft geschreven.

Gedurende haar verblijf op Curacao zal zij twee lezingen houden op de Universiteit van de Nederlandse Antillen; de eerste in samenwerking met KOMAPA. De eerste lezing, op 31 augustus om 20.30, is getiteld "Zangers, Dichters Vertellers: Afrikaanse Literatuur, Vroeger en nu."

Haar tweede lezing is op 1 september, op dezelfde tijd. Deze is getiteld: "Vrouwbeelden in Mythen en Spreekwoorden."

Deze lezing is een introductie op de manier waarop Prof. dr. Schipper dit thema heeft behandeld in haar boek over Afrikaanse spreekwoorden dat volgend jaar zal uitkomen. De beide lezingen vinden plaats in de Aula van de UNA en zijn vrij toegankelijk.

"FLOWER FROM ST. MARTIN"

UNIEKE UITGAVE VOOR DE HELE ANTILLEN

(door Marjo Nederlof)

WILLEMSTAD -- Wie wat bewaart die heeft wat, luidt het gezegde. Henny Coomans, zoöloog en al vanaf het eind van de vijftiger jaren Antillenkenner, maakte in 1964 foto's van een aantal aquarellen en een paar pentekeningen, die in het bezit waren van een arts in de Verenigde Staten. Coomans wist uit de literatuur dat die aquarellen zich in de Verenigde Staten bevonden. Bijna 25 jaar later komen hij en zijn vrouw Maritsa Eustatia op het idee om iets met die aquarelfoto's te doen en verschijnt, na een half jaar voorbereidingstijd, "Flowers from St. Maarten, the 19th century watercolours of westindian plants painted by Hendrik van Rijgersma". Het is daarmee het enige dat nog rest van de allereerste kleur afbeeldingen van flora van de Nederlandse Antillen, want inmiddels blijken de originelen in de VS spoorloos verdwenen te zijn: ver[illegible]ld over familie, of weggegooid na het overlijden van de arts die de platen in bezit had. Een voor de Antillen cultuur-historisch, wetenschappelijk en artiek unieke verzameling ging daarmee verloren. Gelukkig hebben we het boek nog.

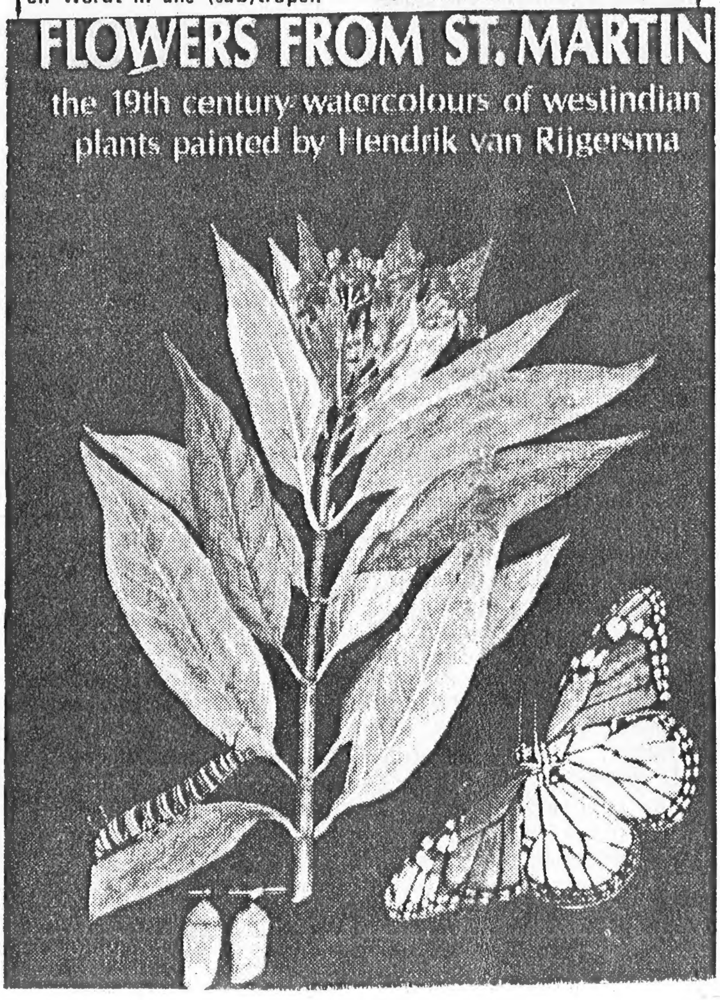
Honderdvijfentwintig jaar geleden arriveerde Hendrik Elingsz Rijgersma met zijn gezin op het eiland Sint Maarten. Bij de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 werd bepaald, dat ten behoeve van de medische verzorging van de bevolking ieder eiland van de Kolonie over een eigen arts moest beschikken. Rijgersma, in 1835 in Lemmer (Friesland) geboren arts te Marken, vertrok op 14 september van datzelfde jaar [illegible]aar St. Maarten. Niet alle[illegible] medische zorg had zijn belangstelling. Hij bleek een verwoed verzamelaar te zijn van schelpen, insecten, vogelhuiden, fossielen, dieren, vissen en reptielen, niet alleen van St. Maarten, maar ook van andere eilanden. Hij ruilde met collega verzamelaren op onder andere St. Eustatia, Anguilla en Guadeloupe, stuurde krattenvol materiaal naar het Universiteits Museum te Utrecht, naar het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie in Leiden en naar de Academy of Natural Sciences in Philadelphia. Voor de laatste instelling werd hij in 1868 correspondent.

Hoewel de belangstelling van Rijgersma vooral uitging naar schelpen (er wordt beweerd dat hij als kind al de schelpen verzamelde die uit de Zuiderzee op het strand bij zijn woonplaats aanspoelden), inspireerde het plantenleven op St. Maarten hem tot het maken van de pentekeningen en aquarellen die nu door Coomans en Eustatia bijeen zijn gebracht.

Alle in het boek voorkomende 50 kleuren platen werden in 1886 geschilderd. Uit de beschrijvingen die Rijgersma erbij leverde, blijkt dat zich in die 120 jaar wel kleine veranderingen in het florabestand hebben voorgedaan. Zo noemt Rijgersma de Hura crepitans, een boom die tot de familie der Euphorbiacaeae behoort, in 1868 "niet zeldzaam". Een eeuw later blijkt uit beschrijvingen van Stoffers dat deze boom, op de Benedenwinden ook bekend als Zandkokerboom, nog maar zelden op St. Maarten voorkomt.

Niet alle bomen en planten op het St. Maarten van ruim een eeuw geleden waren inheems. Veel ervan waren ingevoerd uit andere landen; Zuid-Amerika, India, Oost-Afrika, Madagascar, tropisch Azië en zelfs uit de Molukken. Andere planten, zoals de zuurzak, vinden hun oorsprong in het caribisch gebied en zijn later naar andere landen overgebracht. Sommige planten komen in het geheel niet op de Benedenwinden voor en blijven exclusief "Bovenwinds", een enkele, zoals de Kokolode shinnarc: (officiele naam Heliotropium curassavicum) lijkt de andere weg gevolgd te hebben. Zeker is, dat veel van de in het boek voorkomende planten ook in andere tropische gebieden voorkomen, met name op de Caribische eilanden. Uniek is echter dat deze ook werden vastgelegd door Rijgersma. Zo weten we in elk geval - van ruim vijftig planten zeker dat zij hier in 1868 al voorkwamen. Wie het St. Maarten van nu kent, met zijn zich snel uitbreidende infrastructuur en hotelcomplexen, die voor de toeristische industrie wel, maar voor het behoud van het landschap niet zo goed zijn, weet hoe snel een landschappelijke omgeving kan veranderen. Door het wetenschappelijke werk van Rijgersma is een "ijkpunt" ontstaan in de botanische geschiedenis van vijftig plantensoorten op St. Maarten. Bovendien deed hij dit niet alleen door dorre wetenschappelijke beschrijvingen, maar maakte hij er mooie aquarellen van die de karakteristiek van de verschillende planten plastisch goed weergeeft: de verfijnde Reseda tegenover de grove schubappel, de stekelige popehead, of Kaies di seru, tegenover de bij de Monarch-vlinder geliefde Ipecacuanha (Kònchi ku Skòter), en vele anderen.

WILLEMSTAD - Op het omslagblad van "Flowers from St. Martin" staat de Asclepias currassavica Linné, uit de familie der Asclepiadaceae. Deze plant is inheems in de gehele Cariben en Zuid-Amerika en wordt in alle (sub)tropen gecultiveerd. Hoewel Linné de plant vernoemde naar Curaçao, komt deze plant hier niet oorspronkelijk vandaan. Dit is de enige plant die Rijgersma schilderde in combinatie met een vlinder, de Monarch.

HET CURACAOSCH MUSEUM

nodigt U uit om op
Zaterdag 27 augustus 1988
van 3 tot 5 uur n.m.
een
CARILLON CONCERT voor Kinderen
bij te wonen in het museum
aan de Van Leeuwenhoekstraat
door
Mevr. Janet Dundore
Entree 's middags vrij.
Kom met uw kinderen en geniet
van een carillon-middag!

Fundashón Museo di Kòrsou
The Curaçao Museum Foundation
Stichting het Curaçaosch Museum
Fundación Museo de Curaçao
Van Leeuwenhoekstraat

BOELI VAN LEEUWEN UIT KRITIEK OP I.T.C. VOOR KUNSTBELEID

WILLEMSTAD -- Tijdens de opening van de tentoonstelling van Tony Monsanto in Gallery '86, uitte schrijver Boeli van Leeuwen gisteravond felle kritiek op het I.T.C., die wel voor veertig miljoen gulden een gebouw kan laten neerzetten, maar die geen enkele vergoeding aan de kunstenaars geeft voor het in bruikleen hebben van de kunstwerken van diverse beeldende kunstenaars. Ook vroeg van Leeuwen zich af, waar de deze week gehouden Burgermeestersconferentie f450.000,- heeft gekost, "of er dan niet een klein kruimeltje had kunnen overschieten van die rijk beladen dis voor de kunstenaars die het gebouw met hun werken hebben aangekleed".

De ITC heeft indertijd het Curacaos Museum benaderd om kunst te "leveren". De directie heeft daarop contacten gelegd met de kunstenaars. Een vergoeding voor de kunstenaars staat daar niet tegenover. Monsanto, desgevraagd: "Ik heb begrepen dat het ITC het al mooi genoeg vindt dat de kunstenaars hun werk in het ITC mogen hangen, met al die beroemde en belangrijke mensen die de werken dan kunnen zien. Ik ben het daar niet mee eens. Hoe klein een land ook is, kunst maakt toch een belangrijk onderdeel van de maatschappij uit." Alle kosten kwamen voor rekening van de kunstenaars zelf: lijsten, transport, ophangen. Hij weet ook niet zeker of de werken zijn verzekerd. Een bewijs dat hij het werk in bruikleen heeft afgestaan heeft hij niet ontvangen.

De expositie van Monsanto (tot 8 september) in de Gallery werd gisteravond goed bezocht. Er hangen negentien werken, uitgevoerd in acryl-olieverf/collage op doek of op hardboard in overwegend oranje rode kleuren of blauwtinten. De formaten verschillen en variëren van klein tot groot. Prijzen tussen de f750,- en f3700,-.

Vervolg Flowers from St. M

Het 160 pagina's tellende boekje is op mooi, glanzend papier uitgegeven bij de Walburg Pers en kost ongeveer veertig gulden. Sticusa, aan wie het boek is opgedragen, subsidieerde de uitgaven.

Behalve de 50 kleurenplaten, die vooral plantenliefhebbers zullen aanspreken, hebben Coomans en Eustatia ook het nodige archiefwerk verricht om een levensverhaal over Rijgersma op te stellen. In vlot leesbaar Engels verhalen zij de levensloop en activiteiten van Rijgersma, die in 1877 op St. Maarten overleed en een vrouw en zeven kinderen achterliet op het eiland waar hij zo vruchtbaar en onvermoeibaar onderzoekingen had gepleegd naar alle aspecten van "de natuurlijke historie". Dankzij hem werd St Maarten, meer dan enig ander eiland van de kleine Antillen, bekend in de wetenschappelijke wereld, zo merkt de Gezaghebber van St. Maarten, Mr. Ing. R.R.H Richardson, op in zijn inleiding.

Niet alleen St. Maarten of de gehele Bovenwinden mogen blij zijn met deze uitgave, ook de Antillen als geheel hebben hiermee een goedverzorgd, wetenschappelijk correct en cultuurhistorisch verantwoorde aanvulling gekregen op het "antilliana-bestand". Dat Coomans in 1964 de nu verloren gegane platen fotografeerde, is een gelukkig toeval geweest. Van gelukkige toevallen hangen de hele Antillen aan elkaar, dus ook in symbolisch opzicht is deze uitgave zeer toepasselijk.

ORANJESTAD - De direkteur van Boekhandel van Dorp Aruba George Aal en Carlos Bikker van Stichting Monumentenzorg overhandigden dinsdag j.l. aan Gouverneur Felipe B. Tromp een exemplaar van het boek "Aruba, scenes and behind the scenes", geschreven door Jos de Roo en Wim Rutgers. Verschillende gebouwen monumenten en historische en mooie plaatsen van het eiland worden daarin omschreven met foto's. Het boek is te koop bij de plaatselijke boekhandels.

